

**Curtea Supremă de Justiție**

**DECIZIE**

**07 noiembrie 2018**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:  
Președinte – Vladimir Timofti,  
Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în cauza penală în privința lui

*Savca Anatolie xxxxx*, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

***Termenul de examinare a cauzei:***

*Prima instanță: 05.01.2018 - 26.02.2018;*

*Instanță de apel: 05.04.2018 - 16.05.2018;*

*Instanță de recurs: 09.07.2018 - 07.11.2018.*

**A C O N S T A T A T :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Căușeni Sediul Central din 26 februarie 2018, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364<sup>1</sup> Cod de procedură penală*, Savca Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.201<sup>1</sup> alin.(2) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

**2.** Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Savca Anatolie la 09 septembrie 2017, ora 19:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la domiciliul său din xxxxx, a inițiat o ceartă cu fiica sa vitregă, Ababi Maria și cu soțul acesteia, Ababi Ivan, cu care locuiește împreună într-o casă, în cadrul căreia, urmărind scopul agresării fizice a acestora și a intimidării voinței lor, în scop de a-i impune să nu-l deranjeze și să-i alunge din casa lui, i-a numit pe aceștia cu diferite cuvinte necenzurate, înjosindu-le onoare și demnitatea. Totodată, cu o scândură, a încercat să o lovească pe Ababi Maria, în apărarea căreia a intervenit Ababii Ivan, care a și primit acea lovitură peste mână. Ca urmare, Ababi Ivan i-a smuls scândură și a aruncat-o într-o parte, la care, Savca Anatolie a mai luat o scândură, însă în conflictul lor, a intervenit Gauga Andrei, care se afla cu soția în ospetie la soții Ababii, care i-a luat scândură și a aruncat-o într-o parte.

După aceasta, Savca Anatolie continuându-și acțiunile sale agresive, a luat un topor cu care a amenințat-o cu răfuiala fizică pe Ababi Maria și pe soțul ei, Ababi Ivan, însă după intervenția lui Gauga Andrei, acesta a lăsat toporul și s-a dus în

bucătăria de vară, unde a demontat butelia de gaz de la plită cu scopul de a exploda și de a distruge casa, însă Ababi Ivan și Gauga Andrei, folosindu-se de momentul când Savca Anatolie a ieșit din bucătărie, au luat butelia de gaz și au ascuns-o în portbagajul automobilului, după care, toți s-au dus la casa lui Gauga Andrei, unde au înnoptat.

**3. Procurorul** a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Savca Anatolie, cu aplicarea prevederilor art.364<sup>1</sup> alin.(8) Cod de procedură penală, să-i fie stabilită pedeapsa 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cerințelor sale procurorul a indicat că, inculpatul a săvârșit infracțiunea în mod intenționat, în cadrul ședinței de judecată nu a fost sincer și nu în deplină măsură și-a recunoscut fapta, declarând că, unele momente nu le ține minte. Mai mult, în privința lui Savca Anatolie s-a stabilit o circumstanță atenuantă - căința activă și mai multe circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică și care anterior a săvârșit o infracțiune similară.

La fel, inculpatul a fost tras la răspundere contravențională pentru violență în familie, însă concluzii nu și-a făcut, din care motiv acesta urmează a fi izolat de societate întru-cât este agresor familiar, consumă abuziv alcool și este periculos pentru membrii familiei sale.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a conchis just și echitabil că, în privința inculpatului Savca Anatolie este rațională aplicarea pedepsei închisorii, dar cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pedeapsă care este de natură să restabilească echilibrul social perturbat prin comiterea infracțiunii și să asigure, totodată, realizarea scopului legii penale, ținând cont de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin.(2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit art.16 alin.(3) Cod penal, se califică la categoria celor grave, de limitele pedepsei prevăzute de art.201<sup>1</sup> alin.(2) lit. a) Cod penal și de noile limite de pedeapsă stabilite prin prisma art.364<sup>1</sup> alin.(8) Cod de procedură penală, de faptul că, inculpatul și-a recunoscut vina și s-a căit de cele comise, mai mult - părțile au încheiat și un acord de împăcare în prezența mediatorului (f.d.99-100).

La fel, prima instanță a conchis corect de a reține ca circumstanță atenuantă - căința sinceră, iar ca circumstanță agravantă - comiterea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică.

Cu referire la alegațiile apelantului precum că, Savca Anatolie a fost anterior condamnat, instanța de apel a reiterat că, prin sentința Judecătorei Căușeni din 06 iunie 1996, acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.101 Cod penal, iar prin sentința Judecătorei Căușeni din 21 aprilie 2000, Savca Anatolie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.214 alin.(2) Cod penal (f.d.38-39, 40-44), însă prin prisma art.111 Cod penal, rezultă că Savca Anatolie nu are antecedente penale.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele acuzării precum că,

pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale, deoarece, prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont de art.art.7, 61, 75-78 Cod penal, elucidând și luând în considerație toate aspectele.

Astfel, instanța de apel a constatat că, motivele invocate în cererea de apel nu și-au găsit confirmare, iar pedeapsa aplicată de către prima instanță inculpatului Savca Anatolie este una ce implică o suferință (aflicțiune), pe măsură de a-și atinge scopul său de constrângere, reeducare și exemplaritate, pedeapsa dată fiind și de natură de a-l face pe inculpat să-și revizuiască atitudinea față de valorile sociale și comportamentul lui față de membrii societății.

**5. Procurorul**, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat că, instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să țină cont de toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea pedepsei, precum și alte criterii ce țin de tratamentul juridic penal.

Instanța de apel urma să rețină că, inculpatul Savca Anatolie a săvârșit o infracțiune împotriva relațiilor sociale cu privire la solidaritatea familială și relațiile sociale cu privire la integritatea corporală, sănătatea, integritatea fizică sau psihică și demnitatea persoanei.

Astfel, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea comisă, ambele instanțe de judecată nu au acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal și incorect au ajuns la concluzia stabilirii unei pedepse neprivative de libertate, or infracțiunea săvârșită se califică ca gravă, iar caracterul și pericolul acesteia, denotă că în privința făptașului deja nu mai pot fi folosite alte măsuri de constrângere mai blânde, ca închisoarea.

Mai mult, circumstanțele ce reies din personalitatea inculpatului, vârsta acestuia, lipsa antecedentelor penale, nu pot substitui gradul prejudiciabil al faptei comise, motivul, rezonanța infracțiunii și impactul acesteia asupra victimei.

Subsidiar celor invocate supra, acuzarea remarcă că deși inculpatul a acceptat opțiunea de a fi examinată cauza în procedură simplificată potrivit prevederilor art.364<sup>1</sup> Cod d procedură penală, totuși aceasta circumstanță relevantă la stabilirea pedepsei nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, ce ar condiționa aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, dat fiind că inculpatul deja a beneficiat de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei de care a fost acuzat.

Mai mult, în conformitate cu prevederile art.90 Cod penal, la stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație comportamentul vinovatului până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia, or reieșind din cele enunțate se constată că, inculpatul a renunțat de a se prezenta în fața instanței de apel, deși potrivit dispozitivului sentinței, în perioada de probă Savca Anatolie a fost obligat să efectueze un tratament medical privind dependența de alcool și în caz de necesitate să urmeze un tratament de alcoolism și să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent.

Mai mult, în privința inculpatului a fost aplicată măsura preventivă - obligarea de nepărăsire a țării până la rămânerea definitivă a sentinței, fapt ce denotă că, prin neaprezentarea acestuia în instanță, inculpatul nu a demonstrat nici o urmă de remușcare.

Acuzarea consideră concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului greșite și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din textul recursului, se constată că recurentul invocă drept temei de declarare a acestuia prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, criticând decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, sub aspectul menținerii prevederilor art.90 Cod penal.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

La acest capitol Colegiul relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată, iar după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, adică și dispozițiile art.90 Cod penal.

Conform alin.(1) art.90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai deocamdată în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin.(4) al aceleiași norme nu împiedică de a fi aplicate și în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni grave.

Revenind la prezenta speță, Colegiul atestă că, cauza a fost judecată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, potrivit prevederilor art.364<sup>1</sup> Cod de procedură penală și respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunilor, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, care ca mijloc de individualizare a pedepsei conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

Condițiile pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei prevăzute de art.90 Cod penal, se referă la pedeapsa aplicată și natura infracțiunii, circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Derivând din condițiile ce vizează pedeapsa aplicată și natura infracțiunilor prevăzute în alin.(1) și alin.(4) art.90 Cod penal, se atestă faptul incidenței acestora la prezenta speță.

Astfel, instanțele de fond la stabilirea pedepsei lui Savca Anatolie, corect au luat în considerație caracterul infracțiunii, care potrivit art.16 alin.(3) Cod penal, se califică ca gravă, de limitele pedepsei prevăzute de art.201<sup>1</sup> alin.(2) lit. a) Cod penal și de noile limite de pedeapsă stabilite de art.364<sup>1</sup> alin.(8) Cod de procedură penală, de faptul că, inculpatul și-a recunoscut vina și s-a căit de cele comise, mai mult - părțile au încheiat și un acord de împăcare în prezența mediatorului (f.d.99-100), ca circumstanță atenuantă fiind reținută căința sinceră, iar ca agravantă - comiterea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică.

Astfel, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căreia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța i-a în considerare atât prevederile din alin.(8) art.364<sup>1</sup> Cod de

procedură penală, cât și prevederile art.art.75 - 88 Cod penal, care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

O altă condiție prevăzută expres în alin.(1) art.90 Cod penal, este aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, ținând cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege la formarea unei astfel de convingeri.

Reieșind din conținutul deciziei, Colegiul penal consideră că instanța de apel întemeiat a concluzionat despre menținerea sentinței în partea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, luând în vedere faptul că inculpatul nu are antecedente penale, căința sinceră, împăcarea cu partea vătămată și conștientizarea gravității infracțiunii săvârșite.

Instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă și cuantumul pedepsei stabilite inculpatului, este în raport cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările produse.

Mai mult, Colegiul mai amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită; comportarea sinceră în cursul procesului, ceea ce în cauza deferită judecării s-a constatat.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;

- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;

- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;

- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;

- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;

- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

La caz, așa cum rezultă din textul hotărârilor pronunțate de instanțele de fond, acestea au motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționând că acesta se poate corecta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de recurs drept o concluzie justificată.

Ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art.4 Cod penal, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoarea de către inculpat, iar instanța de apel just a conchis de a menține în privința acestuia prevederile art.90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pentru o perioadă de probațiune.

Totodată, Colegiul penal respinge argumentul recurentului prin care se susține că, deși inculpatul a acceptat opțiunea de a fi examinată cauza în procedură

simplificată potrivit prevederilor art.364<sup>1</sup> Cod d procedură penală, totuși aceasta circumstanță relevantă la stabilirea pedepsei nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, ce ar condiționa aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, dat fiind că inculpatul deja a beneficiat de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei de care a fost acuzat.

Or, potrivit art.76 alin.(2) Cod penal, instanța de judecată poate considera drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute la alin.(1), iar prin hotărârea nr.19 din 26.03.2018 a Plenului Curții Supreme de Justiție de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești”, pct.35 alin.(2) din ultima hotărâre a fost exclus. Prin urmare, reținerea circumstanței atenuante recunoașterea vinovăției la individualizarea pedepsei nu mai presupune starea de acordare a dublei valențe aceleiași situații de drept atunci când cauza se examinează în procedură simplificată, astfel alegațiile acuzării în acest sens sunt nefondate.

Din considerentele menționate, Colegiul penal conchide, că la cauză nu și-au găsit confirmare temeiurile de recurs la care face referire recurentul și nu sunt motive de a interveni în soluția adoptată, fiindcă pedeapsa aplicată inculpatului a fost individualizată potrivit legii.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

#### **DECIDE :**

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în cauza penală în privința lui *Savca Anatolie xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 decembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac